

At mærke efter hvor vi er – sammen

Plads til forskellighed på Trelleborg Friskole

Af Claudi Clausen

Katrine og John Jensen har været friskoleforældre i et år. De har to børn, Sigrid på tre år, og Johannes på 7. Johannes har ADHD – ligesom sin mor.

Familien boede indtil for fire år siden i København, men efter at være blevet børnefamilie opstod drømmen om at flytte til provinsen for måske der at finde rester af et mere "gameldags" socialt fællesskab. Valget faldt på Slagelse, hvorfra det var muligt at passe job i København som pendlere. Siden har begge fundet beskæftigelse i nærområdet for begges vedkommende inden for it og kommunikation.

Flytningen førte hurtigt overvejelser om skolegang med sig. I første omgang gjaldt det Johannes.

Katrine Julie Jensen havde selv dårlige erfaringer fra sin egen tid i folkeskolen. Hun havde været stærk fagligt, men alligevel havde der manglet noget *andet*. Rummeligheden var begrænset. Dette *andet* ønskede de to københavnere at finde i provinsbyen – og nu skulle det også findes i en skole.

Efter at have undersøgt forskellige frie grundskoler i Slagelse faldt valget på Trelleborg Friskole, som ligger et par kilometer vest for Slagelse i landsbyen Hejninge. Umiddelbart følte forældrene sig tiltrukket af, at skolen på den ene side var klar i sin holdningsmæssige udmelding om, at skolen var et forpligtende fællesskab, som også turde stille krav til forældrene, og på den anden side havde erfaring med at kunne rumme en stor grad af forskellighed blandt eleverne. Om man havde briller, var tyk eller tynd, lille eller stor var ikke afgørende. Der var også plads til at træde lidt ved siden af gængse normer. Snart oplevede Katrine og John Jen-

Katrine, John og Johannes Jensen foran bålhytten ved Trelleborg Friskole.

sen selv, at store teenagere i 7. klasse med fuck-finger-attitude og verdensdistance kunne optræde med dans uden at verden eller deres image af den grund brød sammen.

At mærke efter hvor vi er – sammen

Katrine og John fremhæver, at den store rummelighed på skolen bl.a. hænger sammen med, at den ikke er så stor. Den har 135 elever fra børnehaveklasse til 9. klasse. Allerede fra børnehaveklassen er fag som natur & teknik, matematik, billedkunst og dansk skemalagt. "Hvorfor vente med at introducere fagene til første klasse, når man allerede kan begynde i børnehaveklassen?" spørger Katrine, som imidlertid understreger, at tilgangen til fagene sker under hen-

syntagen til børnenes alder og udviklingstrin. Hun fremhæver, at det, der karakteriserer skolen, er, at personalet hele tiden "mærker efter, hvor det er, vi er". Selv om undervisningen er skemalagt, og at målet er, at eleverne skal lære noget, så er det ikke på forhånd fastlagt hvordan. Eleverne betragtes som enkeltindivider og ikke kun som del af en klasse. Undervisningen foregår ikke efter et system, men bæres af holdninger og erfaringer, hvor praksis hele tiden ændres og tilpasses de konkrete elevers udgangspunkt og behov. På den lille skole kan man tillade sig at åbne for lidt mere kaos – for enten at lukke af for det igen – eller opdage nye og uventede muligheder.

Store og små sammen

Da skolen på et tidspunkt manglede

De store udearealer benyttes flittigt både til fri leg i pauserne og i undervisningen, der ofte foregår udendørs.

en lærer til at undervise børnehaveklassen i gymnastik, blev 6. klasse sat til det – og erfaringerne med den uvante konstellation var så gode, at ordningen derefter blev skemalagt i halvåret fra jul til sommer. For 6. klasse blev opgaven med at tilrettelægge og gennemføre undervisningen i sig selv et undervisningsforløb, ligesom begge parter fik sat relationerne mellem store og små i spil på en helt ny måde. Helt nye og uplan-

lagte muligheder opstod “ved at mærke efter” og tage bestik. “Hvor er vi henne – sammen?” er spørgsmålet hele tiden, siger Katrine. “Et eksempel på uddannelse, der også indeholder et væsentligt element af dannelse”, tilføjer John.

“Det hele handler i sidste ende om kommunikation”, fortæller Katrine, “og den har bedre kår i en lille skole, hvor lydhørheden er stor, og mulighederne for hurtigt at sætte

handling bag ordene er til stede. I store enheder fungerer kommunikationen dårligere og erstattes derfor ofte af systemer, som er tunge og langsomme, men som til gengæld kan kontrolleres.”

Familien Jensen har ikke fortrudt valget. Ud over skolens klare holdning fremhæver de fortællingen, der er et fast element i undervisningen, som et positivt træk. De sætter pris på, at de små fra børnehaveklassen til 3. hvert år er på lejrskole, at dagligdagen brydes af et par lange frikvarterer, hvor børnene kan få brændt en masse krudt af ude i de store vildtvoksende udearealer, at det hele ikke er gennemstruktureret, men netop har plads til det lidt uforudsigelige, hvilket giver mulighed for “at mærke efter” og afprøve nye veje – for den enkelte og for helheden.

Katrine fortæller, at hun nu har fundet noget af det, hun har savnet i sin egen skoletid.

Katrine er medlem af bestyrelsen for friskolen og webmaster for skolens hjemmeside. John er tovholder i skolens pr.-udvalg, som ikke har noget formelt mandat, men som arbejder for at udbrede kendskabet til skolen.

Trelleborg Friskole

Trelleborg Friskole fra 2002 “er baseret på den grundtvig-koldske tankegang”, og leg og fantasi vægtes højt. Alle har undervisning fra klokken 8 til 14, hvilket bl.a. bruges til flere praktisk-musiske aktiviteter og et par lange pauser i løbet af dagen.

0. til 6. klasse har 2 x 2 timers idræt om ugen. Hver dag begynder med fælles morgensamling. For første gang har skolen haft en 9. klasse, der i år afsluttede med folkeskolens afgangsprøver.